

Inspectierapport

Instandhouding
beschermde stads-
en dorpsgezichten
Gemeente Goes

Erfgoedinspectie

oktober 2009

Inhoud

	Samenvatting	5
1	Inleiding	9
2	Kenschets gemeente Goes	11
2.1	Kengetallen	12
2.2	Actoren	13
3	Bevindingen en aanbevelingen	15
3.1	Domein resultaten	15
3.2	Domein effectiviteit	16
3.3	Domein waarborg	21
	Bijlage 1: Geraadpleegde documenten	27
	Bijlage 2: Werkmethodiek	29
	Bijlage 3: Waarderingskader	31
	Bijlage 4: Afkortingen	35

Goes, havenkom

Samenvatting

In het kader van de inspectie naar de instandhouding van de beschermde stads- en dorpsgezichten in de gemeente Goes zijn relevante beleidsdocumenten van de gemeente bestudeerd. Ook zijn als een reality check vier projecten bezocht, recente ruimtelijke ontwikkelingen in het beschermde gezicht. Van deze projecten, drie in de binnenstad van Goes en één in de dorpskern van Kloetinge, zijn de dossiers bestudeerd en is met de betrokken actoren gesproken.

Op grond van het onderzoek komt de Erfgoedinspectie tot de conclusie dat de bescherming van het dorpsgezicht van Kloetinge voldoende is gewaarborgd, maar dat van het stadsgezicht van Goes onvoldoende.

Er zijn meerdere gemeentelijke nota's waarin de aanwezige cultuurhistorische waarden op correcte wijze zijn beschreven en ook in de vigerende bestemmingsplannen zijn deze meestal adequaat opgenomen.

In de praktijk blijkt echter dat deze bestemmingsplannen niet kaderstellend worden gehanteerd. De gemeente verleent, indien zij dit zelf wenselijk vindt en het maatschappelijk belang wordt gediend, vrijstelling voor verdergaande plannen van ontwikkelaars.

Bij alle door de Erfgoedinspectie bezochte projecten doet deze situatie zich voor en in alle gevallen is dit ten koste gegaan van beschermde waarden. Met name aan de westzijde van het stadsgezicht van Goes zijn ontwikkelingen gaande waarbij de bebouwing zich qua schaal en ruimtelijke samenhang afkeert van de historische stad in plaats van hier harmonieus op aan te sluiten. In de praktijk blijken andere aspecten belangrijker te zijn dan cultuurhistorische waarden. Omdat voorafgaande aan voorgestelde planontwikkelingen geen onderzoek plaatsvindt naar de aanwezige cultuurhistorische waarden, kunnen deze ongemerkt verdwijnen.

De commissie die de gemeente bij ontwikkelingen moet adviseren, de gecombineerde welstands- en monumentencommissie, voldoet niet aan de Monumentenwet 1988. Slechts één lid is deskundig in de monumentenzorg. Bovendien is de commissie eenzijdig van samenstelling met enkel leden die als architect werkzaam zijn. De commissie dient te bestaan uit meerdere in de monumentenzorg deskundige leden met een brede inhoudelijke inbreng op dit gebied.

Gebleken is dat de commissie alleen wordt gevraagd te adviseren over gebouwen. Omdat ontwikkelingen, zoals het Masterplan voor de binnenstad van Goes, van invloed zijn op de beleving van het beschermde gezicht, zou de commissie hierover wel moeten kunnen adviseren. Ook bij de totstandkoming

van beleid binnen het beschermde gezicht zou de commissie betrokken dienen te worden.

Gebleken is dat in de gemeentelijke organisatie te weinig kennis aanwezig is om planontwikkelingen in het beschermde gezicht vanuit cultuurhistorisch belang adequaat te behandelen en begeleiden. Evenmin is er kennis aanwezig om hierop beleid te kunnen ontwikkelen.

Het cultuurhistorische beleid van de gemeente is verspreid in diverse nota's. Samen met diverse plannen en initiatieven die er in Goes zijn op het brede terrein van de cultuurhistorie, is het een overweging waard deze te bundelen in een integrale beleidsnota, een visie voor het ruimtelijke erfgoed van Goes. Toezicht en handhaving van planontwikkelingen vindt door de gemeente plaats door medewerkers die niet specifiek deskundig zijn in de monumentenzorg en cultuurhistorie. Dit brengt als risico mee dat historische waarden onvoldoende herkend en erkend worden en hierdoor mogelijk verdwijnen.

Overzicht van de belangrijkste aanbevelingen aan de gemeente:

Beleid

- Overweeg de samenstelling van een integrale beleidsvisie: een Erfgoednota, over en voor de cultuurhistorie in de gemeente Goes.

Onderzoek

- Vraag standaard bij ruimtelijke ontwikkelingen in het beschermde gezicht om een nader cultuurhistorisch onderzoek naar de locatie bij de planontwikkeling.
- Stel uitgangspunten vast op grond waarvan kan worden besloten tot het laten uitvoeren van dergelijk onderzoek. Leg in de uitgangspunten tevens de gewenste diepgang van het onderzoek vast.
- Zorg ervoor dat de uitkomsten van cultuurhistorisch onderzoek worden geïmplementeerd in de plannen.

Besluitvorming

- Zorg bij planontwikkelingen voor een zorgvuldige afweging van de aanwezige cultuurhistorische- en economische belangen.
- Neem de eigen bestemmingsplannen serieus en hanteer deze bij ruimtelijke ontwikkelingen als kaderstellend.

Advisering

- Richt de monumentencommissie zodanig in dat deze voldoet aan de monumentenwet: stel meerdere deskundige leden aan. Zorg hierbij voor een brede inhoudelijke inbreng op het gebied van de monumentenzorg.
- Laat de commissie niet alleen adviseren over gebouwen, maar ook over beleidsvisies voor- en over ruimtelijke ontwikkelingen in de beschermde gezichten.
- Laat de commissie alle adviezen beargumenteren.

Kennis

- Versterk de kennis in de gemeentelijke organisatie ten aanzien van cultuurhistorie om ontwikkelingen in de beschermde gezichten adequaat te kunnen begeleiden en sturen.
- Neem toezicht en handhaving op monumenten en beschermde gezichten specifiek op in de gemeentelijke handhavingsnota.
- Zorg voor deskundig toezicht bij ontwikkelingen in de beschermde gezichten en bij verbouwingen van rijksmonumenten.

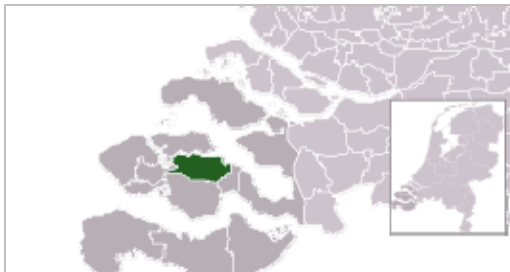
Nederland kent ruim 350 rijksbeschermden stads- en dorpsgezichten. Beschermden gezichten zijn aangewezen op grond van hun cultuurhistorische waarde. In de Memorie van Toelichting op de Monumentenwet 1988 wordt het begrip ‘cultuurhistorische waarde’ omschreven als: ‘de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan en door het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis van dat bouwwerk of dat gebied heeft gemaakt’.

De Erfgoedinspectie ziet toe op de naleving van de Monumentenwet 1988 en neemt daarbij de omgang met de cultuurhistorische waarden als uitgangspunt. Doel van de inspectie is het bereiken van een kwaliteitsverbetering van de zorg voor de beschermden gezichten in de betreffende gemeenten. Daarbij gaat het om de juiste balans tussen de noodzakelijke vitaliteit van het gebied en de bijzondere historische waarden.

In deze inspectie ligt de focus op het hoofdstuk ‘instandhouding’; daarvoor is de gemeente de belangrijkste geïnspecteerde. De gemeente heeft immers ingevolge de Monumentenwet 1988 een centrale rol op het gebied van de instandhouding van het beschermden gezicht. Naast de gemeente spelen ook andere betrokkenen een rol. Zo vinden er gesprekken plaats met de monumentencommissie, met de regioconsulenten van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en met historische verenigingen. De gemeente wordt dus niet alleen geïnspecteerd als overheid, maar vooral als geografische entiteit, als gebied waarbinnen verschillende betrokkenen actief zijn.

Het betrokken gemeentebestuur krijgt met dit inspectierapport inzicht in de kwaliteit van de monumentenzorg op het gebied van de beschermden gezichten ten tijde van het inspectieonderzoek. Het rapport kan worden gebruikt om betrokkenen te informeren, beleid bij te stellen en interne verbeteringen uit te zetten. Op deze wijze wil de Erfgoedinspectie de gemeente stimuleren een adequaat monumentenbeleid te voeren.

Dit rapport gaat over de inspectie die de Erfgoedinspectie heeft uitgevoerd naar de omgang met de beschermden stadsgezichten van de gemeente Goes. De inspectiebezoeken vonden plaats op 11 en 12 mei 2009.

Gemeente Goes

Leeswijzer

Het document is als volgt opgebouwd: hoofdstuk 2 gaat in op het profiel van de gemeente, inclusief een beschrijving van de actoren die in die gemeente werkzaam zijn. In hoofdstuk 3 worden de bevindingen met betrekking tot beleid en uitvoering uitgewerkt per domein. Per onderdeel worden waar mogelijk aanbevelingen ter verbetering gedaan. Deze aanbevelingen zijn gericht aan de gemeente, omdat daar de mogelijkheden en de bevoegdheden liggen om de verbeterpunten uit te voeren en/of te coördineren. Alleen onder de paragraaf *Advisering* zijn de aanbevelingen ook aan de RCE gericht. Het document wordt afgerond met een viertal bijlagen: een overzicht van geraadpleegde documenten, een beschrijving van de werkmethode, het waarderingskader dat gehanteerd is bij de inspectie en een lijst met gebruikte afkortingen.

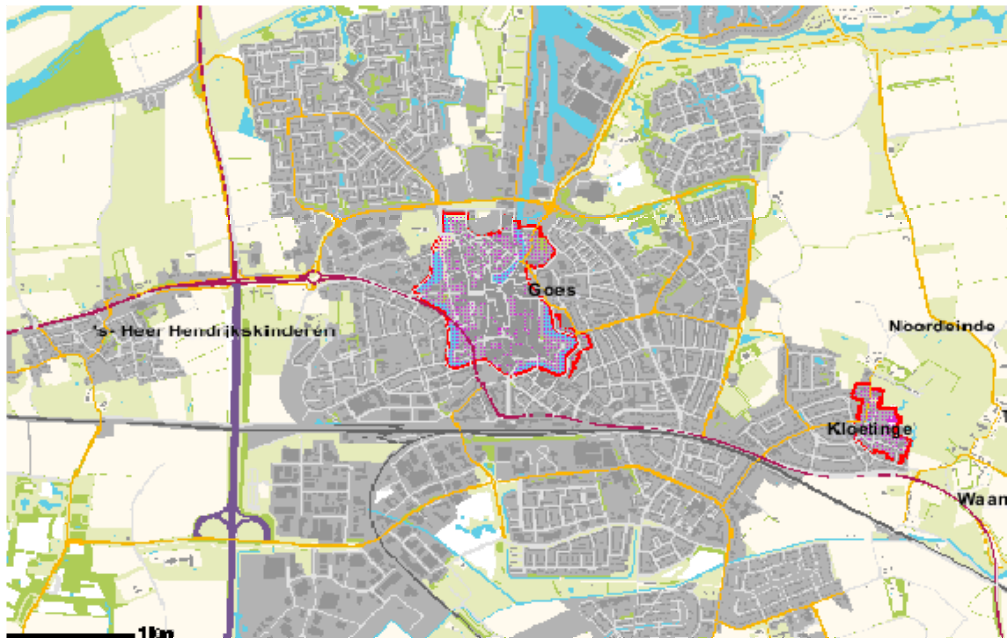
In dit hoofdstuk wordt de situatie in de gemeente Goes beschreven voor zover deze van toepassing is op de monumentenzorg. Naast een korte ruimtelijk-historische beschrijving van het grondgebied van de gemeente wordt in kengetallen en in een opsomming van actoren een beeld gevormd van de belangrijkste randvoorwaarden voor de monumentenzorg in Goes.

Goes is in de 10de eeuw ontstaan aan de westzijde van de kreek Korte Gors of Curtogosum. In 1405 werd Goes als stad erkend door graaf Willem VI, waarna het van een ommuring werd voorzien. De zoutnering en meekrapcultuur (kleurstof) droegen bij aan de bloei van Goes.

Goes had te lijden van een grote stadsbrand in 1554 waarbij een kwart van de bebouwing werd verwoest of beschadigd. In 1572 werd de stad belegerd door de Geuzen, waarna uiteindelijk in 1577 een overeenkomst met de prins van Oranje werd gesloten (Satisfactie van Goes). In deze periode zijn de laat middeleeuwse vestingwerken gemoderniseerd. De tot dan buitendijkse havenbebouwing werd hierbij binnen de stadswallen opgenomen.

Tot in de 19de eeuw veranderde de structuur van de stad nauwelijks, pas na afbraak van de wallen en stadspoorten rond 1865, kwam hierin verandering. Oostelijk van de stad vond een uitbreiding plaats en aan de zuidzijde verrees in 1868 het station.

Vanaf de jaren zestig van de 20ste eeuw is Goes ten noorden- en zuiden van de binnenstad uitgebreid en zijn industrieterreinen tot stand gekomen. Na gemeentelijke herindeling is Goes in 1970 samengevoegd met **Kloetinge**. Dit tot dan zelfstandige kerkringdorp ligt in de zuidwesthoek van een groter, door een ring van wegen omsloten gebied, Bijgankhoek, of ring van Tervaten geheten. De kerk (eerste vermelding 1216) ligt aan een plein (Marktveld) Het mottekasteel van de heren van Kloetinge stond in de nabijheid. In 1572 is het dorp door de Geuzen platgebrand. Na 1900 kreeg Kloetinge het karakter van een forensendorp voor beter gesitueerden. Na de Tweede Wereldoorlog is het dorp aan de westzijde uitgebreid en aan Goes vastgegroeid.

Gemeente Goes met de beschermde gezichten binnen de rode kaders.
(Bron: KICH)

2.1 Kengetallen

1. Samenstelling gemeente Goes

Samenstelling	Aantal
Aantal inwoners (1-1-2009)	36737
Oppervlakte	10 200 ha.

2. Aantal monumenten

Soort	Aantal
Rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten	3
Gemeentelijke stads- en dorpsgezichten	0
	237

Rijksmonumenten volgens opgave gemeente	
Rijksmonumenten volgens opgave RCE ¹	211
Provinciale monumenten	0
Gemeentelijke monumenten	2

¹ Het verschil in aantal rijksmonumenten volgens opgave van de gemeente en die van de RCE heeft te maken met een andere manier van tellen. De RCE telt complexen als één monument en gemeenten vaak niet.

2.2 Actoren

A. Gemeente

Samenstelling	Aantal
Aantal fte's beleidsmatig en uitvoerend t.b.v. monumentenzorg	0,4
Aantal fte's t.b.v. archeologie	0,4

In de gemeente Goes is één ambtenaar verantwoordelijk voor het beleid van monumentenzorg en archeologie. Deze is ondergebracht bij het bureau Vergunningen van de afdeling Vergunning en handhaving, onderdeel van de sector Grondgebied. Het toezicht vindt plaats door een medewerker van het bureau Toezicht en handhaving van dezelfde afdeling. Binnen dezelfde sector, begeleidt de afdeling Stadsontwikkeling ondermeer plannen voor ruimtelijke ontwikkelingen in de beschermde gezichten.

B. Adviescommissie

In de gemeente Goes adviseert een gecombineerde Welstands- en Monumentencommissie over nieuw- en verbouw van objecten en over

restauraties en wijzigingen van monumenten. Een restauratiearchitect maakt als monumentendeskundige deel uit van de commissie.

C. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed(RCE) (voorheen RACM)

De RCE adviseert de gemeente over restauraties en wijzigingen van rijksmonumenten en kan adviseren over ingrepen in het beschermde stads- of dorpsgezicht.

D. Provincie

De provincie had volgens de (oude) Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) een wettelijke rol bij de zorg voor het beschermde stadsgezicht, namelijk wat betreft het afgeven van een verklaring van geen bezwaar bij verplichte aanhoudingen van de beslissing op aanvragen om bouw- of aanlegvergunning. Ook werd zij ingeschakeld in het overleg in het kader van artikel 10 Besluit Ruimtelijke Ordening, dat plaatsvond bij de voorbereiding van een structuurplan of een bestemmingsplan. Gedeputeerde Staten moesten het bestemmingsplan voor het beschermde gezicht goedkeuren.

E. Stichtingen en Verenigingen

De Heemkundige Kring Bevelanden heeft als doel het bevorderen en verspreiden van kennis over de eigen streek en de levensomstandigheden. Zij neemt geen standpunt in bij de ontwikkelingen van ruimtelijke historische waarden in de gemeente Goes. Om deze reden is de Heemkundige Kring niet bevroegd voor deze inspectie.

F. Projectontwikkelaars, architecten en aannemers

Projectontwikkelaars en andere initiatiefnemers, waaronder soms ook overheidsorganen, zijn samen met architecten en aannemers verantwoordelijk voor nieuwe ontwikkelingen in het beschermde gezicht. Initiatiefnemers, maken de plannen die door architecten en aannemers worden geconcretiseerd en uitgevoerd.

In het Waarderingskader Instandhouding Beschermdde stads- en dorpsgezichten zijn kwaliteitskenmerken en indicatoren aangegeven. Hieronder wordt per domein ingegaan op deze kwaliteitskenmerken en indicatoren in de gemeente Goes.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek komt de Erfgoedinspectie tot de hieronder genoemde bevindingen. Daar waar de inspectie het nodig vindt, worden aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen komen voort uit de bevindingen en hebben als doel een accent te leggen op de meest in het oog springende zaken die mogelijk voor verbetering vatbaar zijn. Op basis van dit rapport vraagt de Erfgoedinspectie aan de gemeente - en daar waar nodig andere betrokkenen - om een reactie te geven op deze aanbevelingen.

3.1 Domein resultaten

Vraagstelling: de beschermde stads- en dorpsgezichten worden zorgvuldig in stand gehouden

Dit domein gaat in op de vraag of de beschermde waarden sinds de aanwijzing op aanvaardbaar niveau zijn behouden. Daarbij gaat het er enerzijds om of bij ontwikkelingen binnen het beschermde gezicht voldoende rekening wordt gehouden met de aanwezige cultuurhistorische waarden en of er een visie daarop aanwezig is. Anderzijds wordt bij dit domein gekeken of voor nieuwe ontwikkelingen binnen het beschermde gezicht een deugdelijk en gemotiveerd plan is opgesteld en of dit op de juiste wijze is uitgevoerd.

Beschermdde waarden

Kwaliteitskenmerk

Zijn de waarden van de beschermde gezichten sinds de aanwijzing zorgvuldig behouden.

Conclusie

In de gemeente Goes zijn de waarden van het beschermde stadsgezicht Goes sinds de aanwijzing onvoldoende behouden. Die voor het beschermde dorpsgezicht Kloetinge zijn wel voldoende behouden.

Bevindingen

De gemeente Goes kent drie beschermde gezichten, het stadsgezicht Goes, dat in 1971 is aangewezen en het hierop aansluitende deel Oostsingel, dat in 2007 is aangewezen (hierna samen: stadsgezicht Goes). En het dorpsgezicht Kloetinge uit 1982.

Ondanks dat het bestemmingsplan Binnenstad-Centrum dat voor het stadsgezicht van Goes geldt, voldoende beschermend is, blijkt dit in de praktijk, vanwege de dynamiek aan ontwikkelingen in Goes, niet altijd kaderstellend gehanteerd te worden. Er vinden ruimtelijke ontwikkelingen plaats die geen recht doen aan de status van beschermd stadsgezicht. Met name aan de westzijde van het beschermde gezicht is er de laatste jaren bebouwing verrezen die zich qua schaal en ruimtelijke samenhang afkeert van de historische stad in plaats van daar harmonisch op aan te sluiten. Hierbij moet worden opgemerkt dat het proces van schaalvergroting van de bebouwing hier al voor de aanwijzing tot beschermd gezicht was begonnen, maar er wordt niets ondernomen om dit proces te keren. Het behoud van het dorpsgezicht van Kloetinge is voldoende gewaarborgd dankzij het sterk consoliderende bestemmingsplan "bebouwde kom Kloetinge" uit 2008. Daarnaast vinden er ook weinig ruimtelijke ontwikkelingen plaats in de dorpskern.

3.2 Domein effectiviteit

Vraagstelling: Het proces gebeurt zorgvuldig en doelmatig

In dit domein wordt ingegaan op het verloop van het proces bij onder andere vergunningverlening. Daarbij is het van belang dat ten behoeve van nieuwe ontwikkelingen in het beschermde gezicht cultuurhistorisch onderzoek wordt verricht. Ook de kwaliteit van de diverse adviezen, de vergunningen en de besluitvorming worden getoetst.

Onderzoek

Kwaliteitskenmerk

Is er deugdelijk onderzoek verricht op cultuurhistorisch gebied.

Conclusie

Voorafgaand aan planontwikkelingen vindt geen cultuurhistorisch onderzoek plaats.

Aanbevelingen

- Vraag standaard bij ruimtelijke ontwikkelingen in het beschermde gezicht om een nader cultuurhistorisch onderzoek naar de locatie bij een planontwikkeling.

- Stel uitgangspunten vast op grond waarvan kan worden besloten tot het laten uitvoeren van dergelijk onderzoek. Leg in de uitgangspunten tevens de gewenste diepgang van het onderzoek vast.
- Zorg ervoor dat de uitkomsten van cultuurhistorisch onderzoek worden geïmplementeerd in de plannen.

Bevindingen

In de bestemmingsplannen die gelden voor de twee beschermde gezichten in de gemeente Goes is een paragraaf opgenomen over de historische ontwikkeling van het betreffende gebied. Ook het Kwaliteitshandboek Binnenstad Goes uit 2003, dat het beleid voor de binnenstad weergeeft, gaat in op de historische ontwikkeling. Hierin ligt de nadruk met name op de historisch gegroeide architectonische- of bebouwingskarakteristiek.

Op projectniveau heeft er echter bij geen enkele van de door de Erfgoedinspectie bezochte ontwikkelingen in het beschermde gezicht cultuurhistorisch onderzoek plaatsgevonden naar de betreffende locatie. Door de gemeente is bovendien aangegeven dat nooit om dergelijk onderzoek wordt verzocht. Anders is het voor archeologisch onderzoek, dat bij de betreffende ontwikkelingen in de voorbereidingsfase, als vooronderzoek, wel heeft plaatsgevonden.

Bestemmingsplannen

Kwaliteitskenmerk

Is de bescherming van het gezicht door middel van een bestemmingsplan effectief geregeld.

Conclusie

De bestemmingsplannen voor de beschermde gezichten zijn voldoende beschermend.

Bevindingen

In het in 2001 opgestelde Bestemmingsplan Binnenstad-Centrum, is veel aandacht voor de historische ontwikkeling van de stad en haar karakteristiek. De toelichting op de aanwijzing tot het beschermde gezicht uit 1971 is vrijwel letterlijk in het bestemmingsplan opgenomen, inclusief de kaart met de begrenzing van het gezicht.

Ook het bestemmingsplan Bebouwde kom Kloetinge (2008) heeft een adequate historische paragraaf. Het plangebied is groter dan het beschermde gezicht, dat alleen de historische kern betreft. Het plan is voor wat betreft het beschermde gedeelte sterk consoliderend.

In 2007 is een nieuw plan gemaakt voor het aan de westzijde van het beschermde gezicht van Goes gelegen Bleekveld en omgeving. De herziening

van het bestemmingsplan was nodig om de ambities uit het Masterplan binnenstad Goes uit 2000, (een plan om de ruimtelijke kwaliteit van de binnenstad te verhogen) te kunnen realiseren. Het bestemmingsplan Binnenstad-Centrum bood onvoldoende mogelijkheden voor het gewenste bouwprogramma. Alle bestemmingsplan zijn goedgekeurd door Gedeputeerde Staten.

Planbehandeling

Kwaliteitskenmerk

Zijn bij de planbehandeling de cultuurhistorische waarden van het beschermde gezicht kaderstellend.

Conclusie

Bij de planbehandeling worden de cultuurhistorische waarden van het beschermde gezicht onvoldoende kaderstellend gehanteerd.

Aanbevelingen

- Neem de cultuurhistorische paragraaf in de bestemmingsplannen serieus en hanteer deze bij ruimtelijke ontwikkelingen als kaderstellend. Wijk er slechts bij uitzonderlijke omstandigheden van af.

Bevindingen

Bij de door de Erfgoedinspectie bezochte ruimtelijke ontwikkelingen in de beschermde gezichten, zijn de bestemmingsplannen niet altijd kaderstellend gehanteerd. Er werd van afgeweken omdat het bestemmingsplan onvoldoende mogelijkheden bood voor het door de ontwikkelende partij gewenste (bouw)programma. De gemeente is de ontwikkelaars tegemoet gekomen wat in meer of minder mate ten koste is gegaan van cultuurhistorische waarden. De gemeente geeft aan alleen vrijstelling te verlenen bij ruimtelijke ontwikkelingen indien zij dit zelf wenselijk vindt en het maatschappelijke belang wordt gediend.

Advisering (monumentencommissie/Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Kwaliteitskenmerk

Doen de adviezen recht aan de waarden van het beschermde gezicht.

Monumentencommissie

Conclusie

De adviezen doen minder recht aan de waarden van het beschermde gezicht omdat de gecombineerde welstands- en monumentencommissie eenzijdig is samengesteld (enkel architectleden) en bovendien slechts één lid deskundig is op het gebied van monumentenzorg. Hierdoor wordt niet vanuit een brede inhoudelijke deskundigheid geadviseerd.

Aanbevelingen

- Richt de monumentencommissie zodanig in dat deze voldoet aan de monumentenwet: stel meerdere deskundige leden aan. Zorg hierbij voor een brede inhoudelijke inbreng op het gebied van de monumentenzorg.
- Informeer de commissie over de vergunningverlening en de uitvoering van werkzaamheden waarover geadviseerd is.
- Laat de commissie niet alleen adviseren over gebouwen, maar ook over beleidsvisies voor- en ruimtelijke ontwikkelingen in de beschermde gezichten.
- Laat de commissie alle adviezen duidelijk motiveren.

Bevindingen

De gecombineerde welstands- en monumentencommissie in Goes telt drie leden waarvan één ervan als restauratiearchitect deskundig is in de monumentenzorg. De gemeente voldoet hiermee niet aan de eis in de monumentenwet dat de commissie dient te bestaan uit 'enkele leden deskundig op het gebied van de monumentenzorg'.

Omdat de adviesplicht van de RCE is gewijzigd in een adviesbevoegdheid en zij hierom niet meer in alle gevallen adviseert, is de monumentencommissie daarmee vaak de enige onafhankelijk toetsende instantie. Brede inhoudelijke deskundigheid is hierom van groot belang. Bij deze deskundigheid valt te denken aan architectuur- of bouwhistorie, stedenbouw of historische geografie. De commissie wordt gevraagd om te adviseren bij wijzigingsaanvragen van monumenten en gebouwen in de beschermde gezichten, maar niet bij ruimtelijke ontwikkelingen waarin geen bouwwerken voorkomen. Zo is zij niet om advies gevaagd bij de werkzaamheden die volgen uit het Kwaliteitshandboek Binnenstad Goes (verhoging van de ruimtelijke kwaliteit

van de binnenstad). In een laat stadium heeft de commissie de gemeente zelf verzocht advies over de uitwerking van een deel van dit plan uit te mogen brengen, dit negatieve advies is vervolgens niet opgevolgd omdat de voorbereidingen voor de uitvoering ervan in een te gevorderd stadium waren.

Ook voorafgaande of tijdens de samenstelling van het Kwaliteitshandboek zelf is de mening van de commissie niet gevraagd.

Bij de advisering van planaanvragen maakt de commissie gebruik van criteria uit de Welstandsnota (2004) en voor de binnenstad van Goes van het Kwaliteitshandboek (2003). Conform het gemeentelijke reglement op de commissie worden alleen de afwijzende (negatieve) adviezen op planaanvragen gemotiveerd. De plannen waarmee de commissie instemt worden niet gemotiveerd, waarmee de aanvrager of belanghebbenden onduidelijk is op welke gronden de commissie tot dit advies is gekomen.

Er gaat geen afschrift van door de gemeente verstrekte bouw- of monumentenvergunning naar de commissie, waardoor deze niet op de hoogte is van het uiteindelijke besluit door B&W op de aanvraag, ook niet bij afwijking van het advies.

In de brochure Handreiking Gemeentelijke Monumentencommissies (VNG/September 2009) wordt gemeenten aanbevolen de commissies negatieve en positieve adviezen te laten beargumenteren. Ook wordt aanbevolen verleende vergunningen in afschrift aan de commissie te doen toekomen.

Wijzigingen op de plannen waarover geadviseerd is, tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, worden niet altijd teruggekoppeld met de commissie. Substantiële wijzigingen dienen altijd vooraf voor advies aan de commissie te worden voorgelegd.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) (voorheen RACM)

De RCE geeft aan niet om advies te zijn gevraagd, of te zijn geïnformeerd over de ruimtelijke ontwikkelingen die de Erfgoedinspectie heeft bezocht in de beschermde gezichten van de gemeente Goes.

Zij is in het verleden wel geïnformeerd over de bestemmingsplannen voor Goes en Kloetinge en is hiermee akkoord gegaan. Over de herziening van het bestemmingsplan voor het Bleekveld en omgeving uit 2007 is de RCE naar eigen zeggen niet geïnformeerd. In het archief van de gemeente ligt echter een reactie op het ontwerp-bestemmingplan Bleekveld van de RACM, waaruit blijkt dat de RCE (voorheen RACM) wel betrokken is geweest bij de planvorming.

Besluit in het kader van vrijstelling

Kwaliteitskenmerk

Doet het besluit tot vrijstelling recht aan de waarden van het beschermde gezicht.

Conclusie

Het besluit tot vrijstelling doet minder recht aan de waarden van het beschermde gezicht omdat de gemeente, onder randvoorwaarden, de wensen van ontwikkelaars telkens tegemoet komt.

Aanbeveling

- Neem de eigen bestemmingsplannen serieus en hanteer dit bij ruimtelijke ontwikkelingen als kaderstellend. Wijk er slechts bij uitzonderlijke omstandigheden van af.

Bevindingen

Zoals eerder aangegeven zijn bij geen enkele van de vier door de Erfgoedinspectie bezochte ruimtelijke ontwikkelingen in en grenzend aan de beschermde gezichten, de bestemmingsplannen kaderstellend gehanteerd. In alle gevallen werd ervan afgeweken omdat het betreffende bestemmingsplan onvoldoende mogelijkheden bood voor het door de ontwikkelende partij gewenste (bouw)programma. In alle gevallen is de gemeente de ontwikkelaars, onder randvoorwaarden, tegemoet gekomen. In twee gevallen is daarvoor op de formeel juiste wijze een art. 19 lid 2 (WRO) procedure gevolgd, waarna de geplande ontwikkelingen doorgang konden vinden. Maar ook twee keer zijn geen aanvullende procedures gevolgd en is de ontwikkeling toch volgens plan uitgevoerd. In alle gevallen, zo heeft de Erfgoedinspectie geconstateerd, zijn deze ontwikkelingen ten koste gegaan van cultuurhistorische waarden in de beschermde gezichten.

3.3 Domein waarborg

Vraagstelling: de zorg voor de beschermde stads- en dorpsgezichten is verzekerd

Bij dit domein gaat het erom of de monumentenzorg en cultuurhistorie binnen de gemeente goed is ingebed. Van belang is dat ten behoeve van de instandhouding van beschermde stads- en dorpsgezichten voldoende kennis aanwezig is en dat deze kennis adequaat wordt toegepast. Ook wordt getoetst

of er sprake is van vastgesteld cultuurhistorisch beleid en of de monumenten in de vigerende bestemmingsplannen zijn opgenomen. Daarnaast is het van belang dat de gemeente zorgt voor een adequaat systeem van toezicht en handhaving, voor goede informatieoverdracht en voor een ordentelijke dossiervorming, en dat zij oog heeft voor de maatschappelijke meerwaarden van cultuurhistorie.

Kennis

Kwaliteitskenmerk

Is er voldoende kennis beschikbaar ten behoeve van de ontwikkeling van ruimtelijk en cultuurhistorisch beleid en de behandeling van bouwplannen in het beschermde gezicht.

Conclusie

In de gemeente Goes is onvoldoende kennis beschikbaar ten behoeve van de ontwikkeling van het ruimtelijke en cultuurhistorische beleid en de behandeling van bouwplannen in de beschermde gezichten.

Aanbeveling

- Versterk de kennis in de gemeentelijke organisatie ten aanzien van cultuurhistorie om ontwikkelingen in de beschermde gezichten adequaat te kunnen begeleiden en sturen.

Bevindingen

Binnen de gemeente Goes is kennis aanwezig om procedures van verbouwingen en restauraties van monumenten te kunnen begeleiden. Ruimtelijke ontwikkelingen in de beschermde gezichten worden op bouwkundig en planologisch vlak voldoende begeleid, maar voor een begeleiding vanuit cultuurhistorisch oogpunt is onvoldoende kennis en ervaring aanwezig bij de gemeente. Dit wordt ook door de gemeente zelf erkend.

Beleid

Kwaliteitskenmerk

Heeft de overheid een integrale ruimtelijke beleidsvisie die rekening houdt met het beschermde gezicht.

Conclusie

Er is geen integraal ruimtelijke beleid op het gebied van het erfgoed dat rekening houdt met het beschermde gezicht. Wel wordt in diverse nota's en plannen ingegaan op aanwezige cultuurhistorische waarden.

Aanbeveling

- Overweeg de samenstelling van een integrale beleidsvisie: een Erfgoednota, over en voor de cultuurhistorie in de gemeente Goes.

In de gemeente Goes zijn er meerdere nota's die ingaan op de aanwezige cultuurhistorische waarden. Zo kennen de bestemmingsplannen voor de beschermde gezichten: Binnenstad-Centrum Goes en Bebouwde kom Kloetinge, ieder een cultuurhistorische paragraaf. Daarnaast is het Kwaliteitshandboek binnenstad Goes (beeldkwaliteitsplan) sterk cultuurhistorisch geïnspireerd. Dit handboek kent ondermeer criteria die de welstands- monumentencommissie toepast voor de toetsing van bouwplannen. Er zijn initiatieven om de historie van Goes meer zichtbaar te maken, zo zijn er plannen om in een gedempt gedeelte van de Oostsingel weer water toe te laten, (boven een ter plaatse te bouwen ondergrondse parkeergarage). Daarnaast wil men ten noorden van de binnenstad de Goese linie weer zichtbaar maken in het landschap. Ook vinden er inventarisaties plaats naar waardevolle panden en cultuurhistorische elementen voor een monumentenstatus. Er is een onmiskenbare samenhang tussen de nota's en de initiatieven: de cultuurhistorie. Bundeling van de nota's, wensen en initiatieven in een integrale visie, een beleidsnota voor het ruimtelijke erfgoed van Goes zou wenselijk zijn. Vooralnog wordt er binnenkort alleen voor archeologie beleid opgesteld, maar ander erfgoed blijft daarbij buiten beeld.

Toezicht en handhaving

Kwaliteitskenmerk

Heeft de gemeente handhavingsbeleid op het gebied van het beschermde gezicht.

Conclusie

De gemeente heeft geen deugdelijk handhavingsbeleid ten aanzien van de beschermde gezichten.

Aanbeveling

- Neem toezicht en handhaving op monumenten en beschermde gezichten specifiek op in de gemeentelijke handhavingsnota.
- Zorg voor deskundig toezicht bij ontwikkelingen in de beschermde gezichten en verbouwingen van rijksmonumenten.

Bevindingen

De gemeente Goes hanteert een handhavingsnota, maar monumenten of beschermde gezichten, worden hierin niet specifiek benoemd. De gemeente

erkent bovendien dat toezicht en handhaving nog onvoldoende adequaat plaatsvindt.

Toezicht op de uitvoering van bouwprojecten in de beschermde gezichten vindt plaats door bouwkundig medewerkers van het bureau Toezicht en handhaving. Deze zijn niet specifiek deskundig in de monumentenzorg en cultuurhistorie. Het risico bestaat dat historische waarden onvoldoende herkend en erkend worden en hierdoor mogelijk verdwijnen. De Erfgoedinspectie heeft geconstateerd dat bij de bezochte ontwikkelingen, terwijl het vooronderzoek hier wel aanleiding voor gaf, geen archeologisch onderzoek plaats heeft gevonden. De toezichthouder heeft aangegeven dat in de bedoelde gevallen de grond teveel 'geroerd' bleek te zijn, waarmee mogelijke sporen en vondsten niet meer te verwachten waren.

Maatschappelijke meerwaarde

Kwaliteitskenmerk

Worden de maatschappelijke meerwaarden van het beschermde gezicht onderkend.

Conclusie

In de gemeente Goes worden de maatschappelijke meerwaarden van het beschermde gezicht niet volledig onderkend.

Aanbeveling

- zorg bij planontwikkelingen voor een zorgvuldige afweging tussen de aanwezige cultuurhistorische waarden en andere relevante belangen.

Bevindingen

De gemeente geeft aan belang te hechten aan behoud van de aanwezige cultuurhistorie in het beschermde gezicht vanwege de educatieve en toeristische waarde. Bijvoorbeeld de inventarisatie van waardevolle historische elementen in de binnenstad en de plannen voor de rehabilitatie van het slot Oostende ondersteunen deze stelling. Bij de door de Erfgoedinspectie bezochte ontwikkelingen is echter geconstateerd dat economische motieven telkens de doorslag hebben gegeven ten koste van de cultuurhistorie. Met name in het westelijke deel van het beschermde gezicht (Bleekveld c.a.) vinden ontwikkelingen plaats die het karakter van het beschermde gezicht aantasten.

Informatieoverdracht

Kwaliteitskenmerk

Zorgt de overheid voor informatieoverdracht op het gebied van het beschermde gezicht.

Conclusie

Er vindt voldoende overdracht van informatie over het beschermde gezicht plaats.

Bevindingen

Naar zeggen van de gemeente zelf, was de interne communicatie bij de gemeente in het verleden minder adequaat. Dit verloopt echter in toenemende mate naar behoren. Accountmanagers van ruimtelijke ontwikkelingen leggen bijtijds contacten met de betrokken ambtenaren voor overleg en advies over de plannen.

Ook de ontwikkelende partijen van de bezochte projecten waren tevreden met de informatie vanuit de gemeente.

Documentatie

Kwaliteitskenmerk

Is de documentatie op het gebied van het beschermde gezicht op orde.

Conclusie

De dossiers met informatie over de bezochte projecten waren niet geheel op orde.

Bevindingen

De door de Erfgoedinspectie bekeken dossiers van de ontwikkelingsprojecten die bezocht zijn, waren niet geheel op orde. Diverse stukken (tekeningen, correspondentie) bleken niet aanwezig en ook niet direct traceerbaar.

Bijlage 1: Geraadpleegde documenten

(Beleids)documenten gemeente Goes

Bestemmingsplan Binnenstad-Centrum (2001)

Bestemmingsplan Binnenstad-Centrum, gedeelte Bleekveld 2006 (2007)

Bestemmingsplan Bebouwde kom Kloetinge (2008)

Toelichting op de aanwijzing van Goes tot beschermd stadsgezicht (1971)

Toelichting op de aanwijzing van de Oostsingel in Goes tot beschermd stadsgezicht (2007)

Kwaliteitshandboek Binnenstad Goes (2003)

Welstandsnota Goes (2004)

Monumentenverordening gemeente Goes (2001)

Enkele recente vergader- en jaarverslagen van de welstands- en monumentencommissie

Organisatieschema gemeente Goes (2007)

Dossiers bouwvergunning, ten behoeve van de reality check, van de bouwprojecten in het beschermde gezicht:

Geraadpleegd zijn o.a. aanvraag bouwvergunning, adviezen, bouwvergunning, relevante onderzoeksrapporten

Geraadpleegde internetsites

www.goes.nl

www.kich.nl

www.wikipedia.nl

Bijlage 2: Werkmethodiek

De Erfgoedinspectie houdt ondermeer toezicht op de naleving van de Monumentenwet 1988, waar het gaat om rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten.

Ten behoeve van de inspecties op het gebied van instandhouding van beschermde gezichten maakt de Erfgoedinspectie gebruik van een waarderingskader. Dit waarderingskader geeft de contouren aan waarbinnen een inspectie plaatsvindt en bevat 12 kwaliteitskenmerken die aangeven waaraan een goede monumentenzorg moet voldoen.

Uitgangspunt bij het waarderingskader is toetsing op de naleving van de Monumentenwet 1988 in de ruimste zin van het woord.

Zie voor meer informatie hierover bijlage 3.

Opzet van de inspectie

In de gemeente worden gesprekken gevoerd met diverse betrokkenen om een zo compleet mogelijk beeld van de kwaliteit van het beschermde gezicht ter plaatse te verkrijgen. Het betreft gesprekken met de portefeuillehouder en de beleidsambtenaar voor monumentenzorg, andere ambtenaren betrokken bij monumentenzorg en ruimtelijke ordening, de betreffende adviescommissie, de consulent van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten, de ambtenaar van de provincie, projectontwikkelaars en vertegenwoordigingen van historische groeperingen en/of buurtverenigingen.

De opzet van de inspectie is als volgt:

1. analyse van beleidsdocumenten die vooraf, op verzoek van de Erfgoedinspectie, door de gemeente zijn toegestuurd;
2. bestudering van specifieke vooraf toegestuurde documenten die betrekking hebben op enkele door de gemeente geselecteerde recente ontwikkelingslocaties in de beschermde gezichten;
3. bezoek aan de gemeente, het houden van gesprekken ter plaatse en het bezoeken van de geselecteerde ontwikkelingslocaties;
4. het verwerken van de gegevens.

Het inspectieonderzoek leidt vervolgens tot een rapport. Dit rapport wordt eerst in conceptvorm naar de gemeente gestuurd. Na bespreking ter plaatse en verwerking van eventueel commentaar volgt een definitief inspectierapport dat aan het gemeentebestuur wordt aangeboden.

Doel van het rapport

Het betrokken gemeentebestuur krijgt een overzicht van de kwaliteit van de monumentenzorg op het gebied van de beschermde gezichten in de gemeente, gemeten naar het moment. Het rapport kan worden gebruikt om betrokkenen te informeren, beleid bij te stellen en interne verbeteringen uit te zetten. Op deze wijze wil de Erfgoedinspectie de gemeente stimuleren een kwalitatief zo goed mogelijk monumentenbeleid te voeren.

Bijlage 3: Waarderingskader

Toelichting op het Waarderingskader Instandhouding Beschermd stads- en dorpsgezichten

Ten behoeve van de inspecties op het gebied van instandhouding van beschermd gezichten maakt de Erfgoedinspectie gebruik van een waarderingskader. Dit kader is ontwikkeld in samenspraak met betrokkenen in het monumentenveld in een daartoe ingestelde klankbordgroep. Dit waarderingskader geeft de contouren aan waarbinnen een inspectie plaatsvindt, en bestaat uit 12 kwaliteitskenmerken die aangeven waaraan een goede monumentenzorg moet voldoen.

1. Wettelijke basis

Het vertrekpunt voor de uitoefening van het toezicht wordt gevormd door de toepasselijke wet- en regelgeving. Hiertoe worden in ieder geval gerekend de Algemene Wet Bestuursrecht en de Monumentenwet 1988 en verwante regelgeving. De Erfgoedinspectie ziet wat betreft de monumenten toe op de naleving van de wettelijke bepalingen voor zover ze van toepassing zijn op beschermd rijksmonumenten en stads- en dorpsgezichten. Deze wettelijke bepalingen zijn door de Erfgoedinspectie vertaald naar een waarderingskader, dat door haar als beoordelingsmaatstaf wordt gehanteerd. Zo wordt bijvoorbeeld bepaald hoe een procedure tot vergunningverlening voor monumenten of voor ontwikkelingen in een beschermd gezicht moet verlopen en hoe moet worden geadviseerd over plannen.

De wet gaat uit van decentralisatie van een aantal taken en bevoegdheden naar de gemeentelijke overheid. Mede om die reden biedt de wet mogelijkheden om eigen beleid nader vorm te geven. Deze beleidsvrijheid is aanleiding voor de Erfgoedinspectie om ook andere aspecten van de monumentenzorg te onderzoeken, die van directe of indirecte invloed kunnen zijn op de kwaliteit van de (zorg voor de) rijksmonumenten en beschermd gezichten. Te denken valt aan hoe deze verankerd is in een bredere beleidsopvatting, hoe actief een gemeentebestuur de begeleiding van restauraties ter hand neemt, of hoe cultuurhistorisch onderzoek is verricht ten behoeve van bijvoorbeeld bestemmingsplannen voor beschermd gezichten.

Beschermd gezichten zijn ooit aangewezen op grond van hun cultuurhistorische waardebepaling. In de Memorie van Toelichting op de Monumentenwet 1988 wordt het begrip 'cultuurhistorische waarde' omschreven als: 'de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde,

gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan en door het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis van dat bouwwerk of dat gebied heeft gemaakt'. Het begrip 'cultuurhistorische waarde' komt herhaaldelijk terug in het waarderingskader omdat de inspectie dit ziet als een van de belangrijkste achtergronden van het wezen van een beschermd gezicht. De inspectie richt zich vanzelfsprekend op de formele vraag of de wet wordt nageleefd door de betrokken partijen. Daarbij kan en moet de inspectie steeds uitgaan van de intrinsieke waarden van het beschermde gezicht zelf. Elke actie die wordt ondernomen moet gericht zijn op de instandhouding van die waarden, en moet in dat kader worden beoordeeld.

2. Actoren en verificatoren in de inspectie

De Erfgoedinspectie heeft in het waarderingskader bij elk kwaliteitskenmerk actoren en verificatoren benoemd. Actoren zijn de partijen die in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor de uitvoering of realisatie van een bepaalde taak. Verificatoren zijn de betrokken partijen bij wie kan worden gecheckt of een actor deze taak naar behoren uitvoert.

Hoewel de gemeente als gevolg van de decentralisatie een aantal taken en bevoegdheden bezit om het monumentenbeleid vorm te geven, betekent dit niet dat het gemeentebestuur de enige geïnspecteerde is in de aanpak van de Erfgoedinspectie. De gemeente is wel de belangrijkste actor in de te inspecteren onderdelen, maar daarnaast spelen ook andere betrokkenen een rol. Zo vinden ook gesprekken plaats met de adviescommissie, met de regioconsulent van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten, met de betreffende vertegenwoordiger van de provincie en met historische verenigingen.

De gemeente wordt dus niet geïnspecteerd als bestuurlijke eenheid, maar als entiteit ofwel als gebied waarbinnen verschillende betrokkenen actief zijn (en dus 'actor' zijn).

Waar de Erfgoedinspectie voornamelijk toezicht houdt vanuit de tweede lijn (toezien op de naleving van de wet door anderen), zijn in het bijzonder gemeenten verantwoordelijk voor de eerste lijn. Daarmee wordt de zorg voor juiste planbehandeling, advisering, besluitvorming en begeleiding van de uitvoering bedoeld. De Erfgoedinspectie zal deze taken niet overnemen of overdoen. Dit houdt bijvoorbeeld in dat de gemeente actor is in de begeleiding van de uitvoering en daarop ook zelf moet toezien en handhaven.

3. *Indeling van het waarderingskader*

Het kader is ingedeeld in drie zogenoemde domeinen. De drie domeinen zijn gericht op 'resultaten', 'effectiviteit' en 'waarborg'. Alle 12 kwaliteitskenmerken die in deze drie domeinen zijn gegroepeerd, worden ondersteund door een of meer indicatoren.

Aan de hand van deze indicatoren worden documenten beoordeeld, worden vragen gesteld in de inspectiebezoeken en worden de te bezoeken projecten onder ogen genomen als een soort 'reality check', waarbij ook de projectontwikkelaar en de architect worden bevraagd.

Bij het domein 'resultaten' gaat het om het behoud van de beschermde waarden, om de manier waarop de verantwoordelijken omgaan met die waarden en om de realisatie van werkzaamheden die leiden tot een verantwoord resultaat.

De inspectie wil daarmee niet voorschrijven hoe dat moet gebeuren, maar wel wil zij toezicht kunnen houden op de uiteindelijke resultaten die door anderen worden behaald. De strekking van de Monumentenwet 1988 nodigt daartoe uit, omdat impliciet de juiste interpretatie van het vergunningstelsel hiermee aan de orde is.

In het domein 'effectiviteit' zijn de meeste kwaliteitskenmerken herleidbaar tot specifieke artikelen in de wet. Toch worden ook daar kwaliteitskenmerken onderzocht die in ondersteunende zin bijdragen aan het beoogde wettelijke doel. Zo is deugdelijk onderzoek op cultuurhistorisch gebied een belangrijke voorwaarde voor het vervaardigen van een aanvaardbaar bestemmingsplan of een planontwikkeling dat beoogt zoveel mogelijk van de beschermde waarden intact te laten. De Erfgoedinspectie kijkt binnen het domein 'effectiviteit' vooral of de processen van instandhouding zorgvuldig en doelmatig verlopen, zowel ten behoeve van een nieuw bestemmingsplan als bij de vergunningverlening voor een planontwikkeling.

Tenslotte is het domein 'waarborg', waarin wordt bezien of de zorg voor het beschermde gezicht is verzekerd, het minst gelieerd aan specifieke wetsartikelen. Toch mag bijvoorbeeld een kwaliteitskenmerk over aanwezige kennis gelezen worden als een impliciete beantwoording van de strekking van de wet, namelijk als voorwaarde om te kunnen komen tot een zorgvuldige planbehandeling en besluitvorming. Daartoe draagt ook het hebben van een beleid over monumentenzorg bij, evenals het uitvoeren van handhaving in de eerste lijn en informatieoverdracht aan eigenaren en betrokkenen. Zijdellings wordt bezien of een gemeente de documentatie voor alle betrokkenen op orde

heeft, of zij de economische waarde van het beschermde gezicht onderkent en of zij het beschermde gezicht betreft in haar beleid rond toerisme en educatie.

Samenvattend kan gesteld worden dat de lijst met kwaliteitskenmerken en daarbij behorende indicatoren een compleet overzicht vormt van wat zich bij de instandhouding van het beschermde gezicht allemaal afspeelt. Het waarderingskader kan daardoor wellicht overkomen als een utopie van hoe de zorg voor het beschermde gezicht idealiter geregeld zou moeten zijn. Het waarderingskader moet echter gezien worden als een instrument dat dient als uitgangspunt voor de inspecties, waarbij een beeld kan worden gevormd van de staat van de zorg voor de beschermde gezichten in een bepaalde gemeente. Doel hiervan is het bereiken van een kwaliteitsverbetering van de zorg voor de beschermde gezichten in de betreffende gemeenten.

Een tweede doel is het analyseren van meer algemene problemen in de zorg voor de beschermde gezichten, die kunnen worden geconstateerd na het uitvoeren van meerdere gemeentelijke inspecties. Op de geconstateerde algemene problemen kan de Erfgoedinspectie vervolgens thematische onderzoeken inrichten.

Bijlage 4: Afkortingen

Bro	Besluit op de ruimtelijke ordening
BSDG	Beschermde stads- en dorpsgezichten
BWT	Bouw- en Woningtoezicht
DCE	Directie Cultureel Erfgoed van het Ministerie van OCW
FGM	Federatie Grote Monumentengemeenten
fte	fulltime equivalent
NCM	Stichting Nationaal Contact Monumenten (nu: SEN)
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
RCE	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
SEN	Stichting Erfgoed Nederland
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
WRO	Wet Ruimtelijke Ordening (tot 1-7-2008)
Wro	Wet ruimtelijke ordening (vanaf 1-7-2008)

Colofon

Uitgave:

Erfgoedinspectie
Koninginnegracht 25
Postbus 16478 (IPC 3500)
2500 BL Den Haag

Algemeen telefoonnummer	+31 (0)70 – 412 4012
Fax	+31 (0)70 – 412 4014
E-mail	info@erfgoedinspectie.nl
Website	www.erfgoedinspectie.nl

Den Haag, 13 oktober 2009

Over de Erfgoedinspectie

De Erfgoedinspectie waakt op nationaal niveau over een belangrijk deel van het Nederlands erfgoed. Het toezicht is gericht op archeologische opgravingen, archieven bij de centrale overheid, het roerend cultureel erfgoed en onroerende monumenten.

De inspectie ziet erop toe dat de regels worden nageleefd en stimuleert verbeteringen in het behoud en beheer en een goede omgang met het erfgoed. Waar nodig treedt zij op bij incidenten en calamiteiten.

De Erfgoedinspectie valt onder het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De inspectie werkt onafhankelijk en stelt objectief haar bevindingen vast en rapporteert daarover. Daarnaast adviseert zij de minister over de kwaliteit en effectiviteit van de regelgeving.